

TER ONDERTEKENING

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directoraat-generaal Agro

Auteur

[Redacted]

Datum

18 oktober 2022

Kenmerk

DGA / 22520716

Bhm: 22521159

Kopie aan

Bijlage(n)

2

nota

Nota nalv aanbieden Agro-Nutri Monitor 2022 aan de
Kamer

Parafenroute

[Redacted signature area]

Aanleiding

De ACM publiceert donderdag 20 oktober de Agro-Nutri Monitor inclusief aanbevelingen om de verduurzaming van de voedselketen te bevorderen. U biedt de Kamer op hetzelfde moment de Agro-Nutri Monitor aan met bijgevoegde brief. U geeft in deze brief een appreciatie op hoofdlijnen en benoemt de actuele beleidsterreinen waar de resultaten worden benut bij de uitwerking.

Advies

Ondertekenen van de bijgevoegde brief waarin u de Agro-Nutri Monitor 2022 aanbiedt aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

- U geeft in uw brief de waardering aan voor de rapportage en aanbevelingen door de ACM.
- Deze monitor geeft meer inzicht in de prijsvorming en margeverdeling in de landbouwketen voor 7 specifieke producten, zowel gangbaar als duurzaam (biologisch) geproduceerd.
- De aanbevelingen van de ACM zijn gericht op het bereiken van een duurzaam voedselsysteem.
- De resultaten van de monitor en aanbevelingen door de ACM raken diverse actuele beleidsterreinen (actieplan biologisch, duurzaam voedselbeleid, ketenaanpak en landbouwakkoord).
- U neemt de bevindingen uit de Agro-Nutri monitor mee ter overweging bij de verdere uitwerking hiervan.

Toelichting

- De monitor is gefinancierd door LNV als onderdeel van het maatregelenpakket gericht op het versterken van de positie van de boer in de keten en wordt onafhankelijk door de ACM uitgevoerd. Ontvangen BPZ

- Doel van de monitor is om meer inzicht te krijgen in de margeverdeling in de landbouwketen en om de prijsvorming in de keten inzichtelijk te maken voor zowel gangbare als duurzame producten, biologisch in het bijzonder. Daarmee geeft de monitor ook een beeld van de mogelijke belemmeringen die primaire producenten ervaren bij een overstap van reguliere naar duurzame landbouw.
- De reikwijdte van de Agro-Nutrimonitor is beperkt tot een aantal producten. De conclusies kunnen daarom niet over alle landbouwsectoren worden getrokken. Deze Agro-Nutrimonitor onderzocht de margeverdeling van melk, varkensvlees, peren, champignons, tafelaardappelen en tomaten in de periode 2018-2020.
- De twee eerdere rapporten gaven net als deze actuele publicatie aan dat voor de meeste producten de meerkosten van biologische productie worden vergoed door de meerprijs die producenten ontvangen. Dit geldt alleen niet voor biologische melk. Het verschilt per product in hoeverre duurzame(r) productie leidt tot een hogere nettomarge. Voor biologische uien zijn de nettomarges bijvoorbeeld niet hoger dan voor gangbaar geproduceerde uien.
- Voorzichtigheid is geboden bij het stimuleren van biologische productie, omdat de vraag naar biologische producten gelijke tred moet houden met het aanbod, om prijsdalingen te voorkomen.
- De conclusies over geringe betalingsbereidheid van de consument voor duurzamer (biologische) producten en lage exportmogelijkheden voor Nederlandse biologische productie werden ook in de eerdere twee monitors benoemd.
- De ACM heeft de resultaten van de monitor geanalyseerd en komt op hoofdlijnen tot de volgende bevindingen:
 - Belemmeringen voor omschakeling zijn de geringe betalingsbereidheid van de consument en beperkte exportmogelijkheden en onzekerheid over veranderende wetgeving. Kansen zijn het behalen van een meerprijs door biologische producenten. Voor andere duurzame keurmerken verschilt het behalen van een meerprijs per product.
 - De ACM heeft zelf een aanvullende case-study uitgevoerd naar de situatie in Denemarken. Bevindingen zijn dat de Deense overheid actief het biologische keurmerk promoot, en de Deense consument een hoog vertrouwen heeft in dit keurmerk en daarom bereid is tot het betalen van een meerprijs.
 - Daarnaast geeft de ACM aan dat Nederlandse supermarkten met name hun eigen assortiment verse, gangbare producten vervangen door een niet-biologisch duurzamere variant. Dit geldt in mindere mate voor geconserveerde en diepvriesproducten en producten die niet in Nederland zijn geproduceerd.
- De aanbevelingen van de ACM zijn gericht op het verduurzamen van de voedselketen. Aanbevolen wordt om:
 - prijsverschil tussen duurzame en gangbare producten te verkleinen, door maatregelen zoals prijsverhogingen of verhogen van duurzaamheidsstandaarden voor gangbare productie;
 - vertrouwen van de consument in duurzaamheidskeurmerken te vergroten door de variatie in keurmerken terug te dringen en mogelijk een door de overheid ondersteund duurzaamheidskeurmerk te introduceren;

- de landbouwsector aan te sporen tot internationale harmonisatie van duurzaamheidskeurmerken en certificeringsschema's voor het vergroten van exportmogelijkheden van duurzame productie;
- bevorderen van de vraag naar duurzame producten, ook in speciaalzaken, horeca en bedrijfskantines van (semi) overheidsinstellingen;
- vervolgonderzoek of perceptie van oneerlijke verdeling van marges en risico's in het nadeel van de producent kloppen met de feitelijke situatie;
- het stimuleren van ketenpartijen tot het leveren van een bijdrage aan vergroten van de vraag naar duurzame producten, in het bijzonder biologisch;
- het aanwijzen van een persoon of instantie die het realiseren van deze ACM aanbevelingen aanjaagt.
- Deze Agro-Nutri monitor is de derde monitor van een reeks. De twee voorgaande monitors gaven vergelijkbare resultaten. De ACM geeft aan geen toegevoegde waarde te zien in een vierde monitor met dezelfde opzet.
- Over een mogelijk vervolg gaan we in overleg met ACM. Of een vervolg op de monitor passend is hangt af van de ontwikkelingen in de beleidsterreinen rond duurzaam voedsel, biologisch en de ketenaanpak.
- We organiseren op korte termijn een gesprek tussen u en de bestuursvoorzitter van de ACM.